

Lärartips på beskrivningar av hur vissa ljud bildas

- R**
- 1) För att skilja från L: uttala som amerikanskt R.
  - 2) Säg T + D upprepade gånger, snabbare och snabbare. Prova att säga "tedipp-tedapp" och öka hastigheten tills det blir "tripp-trapp"
  - 3) Börja med ord som har kombinationen T + R, eftersom de ljuden ligger nära varandra.
  - 3) För kineser: I mandarin finns ett tecken för solen som ser ut

ungefär så här:

Det tecknet uttalas med ett R-liknande ljud i början, ungefär "Ri".

- L** För att skilja från R: Stick ut tungan långt. Då kan det inte bli R.

- NG-ljud**
- 1) Lägg en hand på struphuvudet och uttala NG-ljud. Känn hur struphuvudet vibrerar.
  - 2) Säg G, känn efter var det bildas. Säg N på samma plats.
  - 3) Håll för näsan.

- F** För att skilja från V: Sug in underläppen och "blås" ut F.

- P**
- 1) Håll en hand framför munnen, säg P, känn hur det blåser på handen.
  - 2) Håll ett tänt stearinljus framför munnen, säg P och se hur lågan fladdrar till.
  - 3) Håll ett papper framför munnen, säg P och se hur papperet fladdrar till.

- Ö**
- 1) Börja med att säga E. Låt tungan vara kvar i den positionen och truta med läpparna som om du förbereder en stor puss. Titta gärna i spegeln.
  - 2) Titta på hur bokstaven ser ut ortografiskt: läpparnas rundning tillsammans med näsborrarna - det ser likadant ut!
  - 3) Använd handen som kompensation för att forma ett resonansutrymme om det inte går att forma läpparna tillräckligt.

- I - Y**
- 1) Börja med I, visa på tavlan. Tryck in pekfingrarna i smilgroparna i kinderna och skjut fram munnen. Visa gärna framtänderna. Då blir det Y.

2) Lägg till J så går det lättare att forma, IJ - YJ.

Y

1) Forma munnen till en puss innan du säger Y

2) Lägg en penna på överläppen Om den stannar kvar utan att du håller i den så har du ett perfekt Y.

U

Börja med att vissla, övergå till att "viska" visslingen, sätt därefter strupljud på så blir det ett perfekt u-ljud.

O-Å-A

O - ett finger i munnen

Å - två fingrar i munnen

A - tre fingrar i munnen

(samlade vid seminarier 2003-2004, Nationellt centrum för sfi och svenska som andraspråk)